

ПРАВНО СХВАТАЊЕ

о примени члана 142. и 143. ЗКП-а

АКО ЈЕ ДРУГОСТЕПЕНИ СУД У ЖАЛБЕНОМ ПОСТУПКУ У ПРЕДМЕТУ ПОВОДОМ РЕШЕЊА О ОДРЕЂИВАЊУ ИЛИ ПРОДУЖЕЊУ ПРИТВОРА, СВОЈИМ РЕШЕЊЕМ „ОТКЛОНИО“ САМО НЕКИ ОД ЗАКОНСКИХ ОСНОВА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ – ПРОДУЖЕЊЕ ПРИТВОРА ИЗ ПРВОСТЕПЕНОГ РЕШЕЊА, ТО ПРИЛИКОМ НАРЕДНОГ ПРЕИСПИТИВАЊА ПРИТВОРА И ДОНОШЕЊА НОВОГ РЕШЕЊА, ПРВОСТЕПЕНИ СУД НЕ МОЖЕ ПО ИСТОМ ЗАКОНСКОМ ОСНОВУ КОЈИ ЈЕ „ОТКЛОЊЕН“ И ИЗ ИСТИХ РАЗЛОГА ПОНОВО ОДРЕДИТИ, ОДНОСНО ПРОДУЖИТИ ПРИТВОР.

МЕЂУТИМ, УКОЛИКО СЕ У МЕЂУВРЕМЕНУ ПОЈАВЕ НОВЕ ОКОЛНОСТИ ПРВОСТЕПЕНИ СУД, ИЗУЗЕТНО МОЖЕ ПО ИСТОМ ЗАКОНСКОМ ОСНОВУ КОЈИ ЈЕ РАНИЈЕ БИО „ОТКЛОЊЕН“ ОДЛУКОМ ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА, ПОНОВО ОДРЕДИТИ, ОДНОСНО ПРОДУЖИТИ ПРИТВОР, АЛИ САМО ИЗ РАЗЛОГА КОЈИ СУ СЕ У МЕЂУВРЕМЕНУ ПОЈАВИЛИ И КОЈИ НИСУ ПОСТОЈАЛИ ИЛИ СУ ПОСТОЈАЛИ АЛИ НИСУ БИЛИ ПОЗНАТИ СУДУ У ВРЕМЕ ДОНОШЕЊА ПРЕТХОДНОГ РЕШЕЊА ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА.

(Правно схватање усвојено на седници Кривичног одељења Врховног касационог суда одржаној 21.12.2010. године)

Образложење:

Одредбом члана 142. ЗКП-а, прописани су законски основи – разлози за одређивање (продужење) притвора, који представљају законску основу за одређивање, односно продужење притвора. По том основу је и обавеза суда да у смислу члана 143. став 2. ЗКП-а у решењу о одређивању (продужењу) притвора, поред осталог наведе и законске основе за притвор, што не искључује могућност и што је врло често у судској пракси да се притвор одређује по више законских основа из напред цитираног члана. У овом делу треба рећи и то да у највећем броју случаја се у изреци првостепеног решења не цитирају законски основи за продужење притвора, већ се само у образложењу решења наводе са разлозима за продужење притвора по том законском основу, што је супротно члану 143. став 2. ЗКП-а.

У таквој процесној ситуацији, уколико је у конкретном предмету притвор раније био одређен или продужен по више законских основа из члана 142. ЗКП-а, са конкретним разлозима за сваки од прихваћених законских основа, те уколико је у жалбеном поступку другостепени суд без обзира што је суштински одбио жалбу одбране у погледу разлога за продужење притвора по неком од других

законских основа, ипак фактички делом уважавајући одређене жалбене наводе „отклонио“ одређени законски основ са датим разлозима за продужење притвора, то у овом делу оваква другостепена одлука фактички има карактер пресуђене ствари у односу на „отклоњени“ законски основ и разлоге који су дати у првостепеном решењу за тај законски основ као и све друге разлоге у вези „отклоњеног“ законског основа који су у том тренутку били познати суду, а нису од стране првостепеног суда били прихваћени у вези са тим законским основом.

Овде посебно треба указати да уколико су у изреци првостепеног решења цитирани законски основи продужења притвора онда код „отклањања“ неког од законских основа за продужење притвора, тај основ треба отклонити и из изреке првостепеног решења у смислу преиначења изреке првостепеног решења у делу законских основа за продужење притвора.

Стога, уколико би првостепени суд приликом преиспитивања притвора и доношења новог решења о продужењу притвора продужио притвор по истим „отклоњеним“ законским основима и из истих разлога или других разлога који су у вези са „отклоњеним“ законским основом и који су раније били познати суду, а које је другостепени суд „отклонио“ у претходном решењу стоји могућност другостепеног суда, да одлучујући о жалби против новог решења о продужењу притвора уважи исту и укине притвор према окривљеном, а уколико је притвор био продужен и по неком другом законском основу, који и даље стоји, онда је једина процесна могућност да другостепени суд поново „отклони“ законски основ за продужење притвора, позивајући се и посебно указујући у образложењу на одлуку другостепеног суда из претходног решења.

Сасвим је друга процесна ситуација када у пракси постоји могућност продужења притвора по истом законском основу, који је раније већ био „отклоњен“, али сада из других разлога који су се, евентуално, у међувремену појавили. Ово из разлога што се разлози за продужење (одређивање) притвора процењују у тренутку доношења сваке одлуке о продужењу притвора. Стога су могуће процесне ситуације када је другостепени суд у поступку по жалби фактички уважавајући део жалбених навода „отклонио“ одређени законски основ, као и разлоге у вези с њим за продужење притвора, при том задржавајући остале законске основе и разлоге за продужење притвора, а да приликом наредног преиспитивања трајања притвора првостепени суд и поред такве одлуке, поново продужи притвор, поред осталог враћајући раније отклоњен законски основ за продужење притвора, што би било могуће једино у случају уколико су се у међувремену појавиле нове околности – разлози, које раније нису постојале или су постојале, а нису биле познате суду у тренутку „отклањања“ одређеног законског основа као разлога за одређивање – продужење притвора. Тада ранија другостепена одлука у погледу тог законског основа, али из других разлога, нема карактер пресуђене ствари у односу на околности које су се у међувремену појавиле и које се као разлози за продужење притвора самостално процењују код доношења нове одлуке у тренутку одлучивања, а о којима се другостепени суд у претходној одлуци није ни могао изјашњавати.